

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.2.2009
KOM(2009) 33 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2003 af
27. februar 2003 om lønomkostningsindekset**

1. INDLEDNING

Lønomkostninger er en vigtig faktor i analysen af den økonomiske udvikling på kort og mellemlang sigt. Kommissionen og Den Europæiske Centralbank er af den opfattelse, at et aktuelt lønomkostningsindeks for såvel Den Europæiske Union som euroområdet er særdeles værdifuldt til vurdering af det inflationspres, der kan opstå som følge af udviklingen på arbejdsmarkedet. Lønomkostningsindekset er også af betydning for arbejdsmarkedets parter ved lønforhandlinger og for Kommissionen selv til overvågning af lønudviklingen på kort sigt. Lønomkostningsindekset er en af de vigtigste europæiske økonomiske indikatorer (PEEI)¹.

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2003 af 27. februar 2003 om lønomkostningsindekset (LCI) opstilles en fælles ramme for udarbejdelse og evaluering af sammenlignelige lønomkostningsindeks i Fællesskabet (EUT L 69 af 13.3.2003, s. 1). Kommissionen (Eurostat) udsender hvert kvartal en pressemeddelelse om lønomkostningsindekset².

Kommissionen vedtog i juli 2003 en gennemførelsesforordning (forordning (EF) nr. 1216/2003, EUT L 169 af 8.7.2003, s. 37), som indeholder mere detaljerede bestemmelser om procedurerne for indberetning af indekset, de specifikke (sæsonmæssige) korrektioner, der skal foretages, samt indholdet af de nationale kvalitetsrapporter. Efter den seneste rapport til Europa-Parlamentet og Rådet i 2006³ har Kommissionen vedtaget forordning nr. 224/2007 af 1. marts 2007 (EUT L 64 af 2.3.2007, s. 23). Den ændrer gennemførelsesforordningen fra 2003 og udvider lønomkostningsindeksets dækningsområde til at omfatte de økonomiske aktiviteter i hovedafdeling L, M, N og O i NACE rev. 1. Dermed dækkes også de ikke-markedsmæssige tjenesteydelser, som udgør hovedparten af disse hovedafdelinger, og som kan have en anden dynamik end de markedsmæssige tjenesteydelser.

I henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 450/2003 skal der hvert andet år udarbejdes rapporter om gennemførelsen af forordningen. Disse rapporter skal navnlig evaluere kvaliteten af de indberettede LCI-serier og kvaliteten af de indberettede tilbageregnete data. Medlemsstaterne skal i henhold til artikel 8, stk. 2, i forordningen hvert år udarbejde rapporter om datakvaliteten. I henhold til bilag I til gennemførelsesforordningen - forordning (EF) nr. 1216/2003 - bedømmes kvaliteten af lønomkostningsindekset ud fra følgende kriterier: relevans, nøjagtighed, aktualitet og rettidighed, tilgængelighed og klarhed, sammenlignelighed, kohærens og fuldstændighed.

Da der er sket betydelige fremskridt med hensyn til sammenlignelighed og fuldstændighed, vil der i denne rapport blive fokuseret på nøjagtighed, aktualitet og kohærens. Mindre overskridelser af indberetningsfrister rapporteres ikke, da disse problemer er af forbigående karakter.

I bilaget til denne rapport gives der en oversigt over kommende nationale forbedringstiltag for de medlemsstater, som har leveret disse oplysninger.

¹ Eurostats websted: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

² Datoerne for offentliggørelsen af kvartalsmeddelelserne findes i offentliggørelseskalenderen; såvel pressemeddelelserne som kalenderen findes på Eurostats websted.

³ KOM(2006) 801 endelig af 14.12.2006.

2. GENERELLE FREMSKRIDT SIDEN SENESTE RAPPORT

Siden den seneste rapport i 2006, er der sket betydelige fremskridt, især hvad angår tilgængeligheden og kvaliteten af lønomkostningsindeksene. Generelt er datarevisionernes omfang blevet mindre, og indeksets volatilitet er faldet. Tilbageregnete data, som i mange tilfælde stadig manglede i 2006, er i mellemtiden blevet indberettet af alle medlemsstaterne. Begge de nye medlemsstater (Bulgarien og Rumænien) har kunnet indberette lønomkostningsindeksene i overensstemmelse med de kvalitetsnormer, der er fastsat i forordning (EF) nr. 450/2003. På nuværende tidspunkt har alle EU-medlemsstater indført lønomkostningsindeks, og dataene indberettes regelmæssigt til Kommissionen (Eurostat), om end det ikke nødvendigvis sker inden for de fastsatte frister.

Da alle medlemsstater nu råder over lønomkostningsindekset, er det muligt at udarbejde EU-aggregater og foretage tilstrækkeligt nøjagtige sammenligninger af udviklingen i lønomkostningerne pr. time mellem medlemsstaterne. Der er dog stadig en række problemer med kvaliteten, som kræver en ekstra indsats fra visse medlemsstaters side, hvis harmoniseringsprocessen skal fuldføres. Disse problemer omtales nedenfor.

Medlemsstaterne har implementeret de nødvendige redskaber til produktion af lønomkostningsindeksene, og tilsvarende har Kommissionen (Eurostat) vedligeholdt og forbedret et produktionssystem, som gør det muligt at varetage modtagelse, kontrol, håndtering, lagring og formidling af lønomkostningsindeksdata inden for en rimelig frist. Disse processer, der blev fuldt operationelle i 2005, revideres og opdateres fortløbende.

2.1 Udvidelsen med hovedafdelingerne L og O i NACE rev. 1 og overgangen til NACE rev. 2

Med forordning (EF) nr. 224/2007 af 1. marts 2007 (EUT L 64 af 2.3.2007, s. 23) udvidedes lønomkostningsindeksets dækning til ikke-markedsmæssige tjenesteydelser. Siden det første kvartal af 2007 har de ikke sæsonkorrigerede LCI-data for NACE, hovedafdeling L til O, hvert kvartal skullet indberettes til Eurostat. Så snart der foreligger dataserier for fire år for en medlemsstat, bør serierne også indberettes i sæson- og arbejdsdagskorrigeret form. For tiden indberettes disse data, inklusive sæson- og arbejdsdagskorrigerede data, af alle medlemsstater, som ikke er bevilget dispensation. Dispensationerne for Belgien, Danmark, Grækenland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Cypern, Luxembourg, Malta, Østrig, Polen og Sverige udløber med indleveringsfristen for data for første kvartal af 2009. Fra dette tidspunkt skal alle dataserier fra medlemsstaterne omfatte NACE rev. 1, hovedafdeling L til O.

Samtidig vil forordning (EF) nr. 1893/2006 af 20. december 2006 om bl.a. ændring af nomenklaturen fra NACE rev. 1 til NACE rev. 2 (EUT L 393 af 30.12.2006) begynde at påvirke lønomkostningsindekset. Data indberettet for første kvartal af 2009 skulle allerede være kodet i henhold til NACE rev. 2. De nødvendige ændringer i produktionsfaciliteterne som følge af denne ændring i klassificeringen af økonomiske aktiviteter er implementeret af Kommissionen (Eurostat), som nu overvåger status i medlemsstaterne for den igangværende implementering af klassifikationsændringerne. For at forberede en glidende overgang til den nye nomenklatur blev der i 2007 afholdt en workshop, som udelukkende var helliget indførelsen af NACE rev. 2 i medlemsstaterne. I november 2008 blev der afholdt endnu en workshop, som omhandlede status for implementeringen og tilvejebragte et diskussionsforum.

3. EVALUERING AF OVERHOLDELSEN AF KRAVENE (INDTIL SEPTEMBER 2008)

3.1 Oversigt

Følgende medlemsstater har truffet alle nødvendige foranstaltninger til fuld gennemførelse af forordningen: Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Estland, Spanien, Frankrig, Italien, Cypern, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien, Slovakiet og Det Forenede Kongerige. Nederlandene indberettede også data af tilstrækkeligt høj kvalitet i løbet af indberetningsperioden, selv om de blev indberettet med usædvanligt stor forsinkelse for næsten alle kvartalers vedkommende; Nederlandene overholdt dermed ikke aktualitetskravene i forordningen. Ungarn, Finland og Sverige leverede regelmæssigt data, som dog i varierende omfang ikke er i overensstemmelse med definitionerne af lønomkostningsindekset således som beskrevet detaljeret nedenfor. Heller ikke Irland overholder til fulde nøjagtighedskravene for lønomkostningsindekset, og landet har desuden ikke indberettet data rettidigt for nogen af kvartalerne i 2008. Grækenland og Østrig har indberettet data rettidigt for størstedelen af indberetningsperiodens vedkommende, men er for tiden ved at revidere lønomkostningsindekset ud fra kvalitetshensyn. Samlet set er der tale om en forbedring i forhold til den situation, der beskrives i rapporten for 2006, hvor det foruden mere alvorlige kvalitetsproblemer kunne noteres, at et par tilbageregne serier og sæson- og arbejdsdagskorrigerede serier stadig manglede.

3.2 Detaljeret oversigt over konstaterede kvalitetsmangler

3.2.1 Nøjagtighed

Nøjagtighedsproblemer kan være relateret til en række forskellige aspekter af lønomkostningsindekset. Almindeligvis skyldes de mangler ved kildedata, og de kan føre til høj volatilitet for LCI-serierne. Desuden kan det være tilfældet, at unøjagtige data ikke er fuldt sammenlignelige med andre medlemsstaters, og de kan desuden føre til afvigelser mellem lønomkostningsindekset og andre datakilder, som tjener til måling af lignende forhold (f.eks. udviklingen i timelønnen for lønmodtagere). Almindeligvis diskuteres nøjagtighedsproblemer af de pågældende medlemsstater i den årlige kvalitetsrapport, og Kommissionen (Eurostat) overvåger de fremskridt, der er gjort eller forventes gjort ved implementering af bedre kilder.

I øjeblikket gør nøjagtighedsproblemer sig gældende for seks medlemsstaters vedkommende. Irland, Ungarn, Finland og Sverige råder for tiden ikke over kildedata, som gør det muligt for landene at overholde deres forpligtelser i henhold til forordningen⁴. De LCI-data, der er indberettet af Grækenland, udviser uforklarlige vækstrater, som er uforenelige med udviklingen på arbejdsmarkedet. Østrig er af samme grund ophørt med at indberette data og undersøger for tiden kilderne til disse kvalitetsproblemer.

Irland: Antallet af betalte arbejdstimer anvendes i stedet for antallet af udførte arbejdstimer. Uregelmæssige betalinger indgår ikke i indekset. Dette kan ændre sig, så snart den nye datakilde (planlagt til 2009) kan anvendes for alle økonomiske aktiviteters vedkommende. Desuden omfatter serierne ikke alle lønmodtagere, idet de har et lavere stoppunkt for virksomheder med mere end 10 ansatte i sektorerne industri (NACE C, D og E) og bygge- og anlægsvirksomhed (NACE F). Tjenesteydelsessektorerne (NACE G, H, I, K) har et lavere stoppunkt for tjenesteydelser, nemlig virksomheder med fem eller flere ansatte, mens NACE J (pengeinstitut- og finansieringsvirksomhed) kun omfatter pengeinstitutter, forsikringsselskaber og boligselskaber.

⁴ Jf. bilaget vedrørende planlagte foranstaltninger for Irlands, Finlands og Sveriges vedkommende.

Grækenland: Høj volatilitet for LCI-serierne og omfattende revisioner. Indtil videre er der ikke givet nogen tilfredsstillende forklaring på den ekstreme volatilitet. Desuden blev der ikke indleveret en årlig kvalitetsrapport for hverken 2007 eller 2008, og den rapport, der indleveredes for 2006, er for koncis til, at der kan drages konklusioner om årsagerne til nøjagtighedsproblemerne.

Ungarn: Dataene vedrører private virksomheder med mindst 5 ansatte og statslige organisationer af alle størrelsesklasser.

Østrig: I september 2008 indstilledes indberetningen af data på grund af usandsynlige og volatile resultater.

Finland: Dataene vedrører kun fuldtidsansatte. De kvartalsvise ændringer i lønomkostningerne fra første kvartal af 2005 er beregnet på grundlag af ændringerne i udbetalte lønninger for regelmæssig arbejdstid. For at kunne beregne de årlige ændringer i lønomkostningsindekset er strukturerne for lønstatistikkerne og nationalregnskaberne anvendt. Generelt er de kilder, der ligger til grund for de data, som anvendes til udarbejdelse af lønomkostningsindeksene op til 2 år gamle. Følgelig tager det aktuelle lønomkostningsindeks i Finland ikke fuld højde for kortfristede udsving i lønomkostningerne pr. time med den ønskelige nøjagtighed, og omfattende revisioner begrænser dets anvendelighed.

Sverige: Uregelmæssige bonusser indgår ikke i beregningen af lønomkostningerne. Dataene dækker kun den private sektor.

3.2.2 Aktualitet

Aktualiteten er forbedret støt siden sidste rapport fra 2006. Ikke desto mindre har adskillige medlemslande af forskellige grunde ikke indberettet lønomkostningsindeks rettidigt (senest 70 dage efter referencekvartalet) for visse kvartaler. Aktualitet er af afgørende betydning, eftersom forsinkelser i dataindberetningen betyder, at der må anvendes estimationer for EU- og EA-aggregaterne. Dette kan resultere i unødvendigt store revisioner. Nedenfor er anført de medlemsstater, der indberettede deres data så sent ($> t+75$), at de ikke kunne medtages i Kommissionens kvartalspresmeddelelse; der måtte anvendes ekstrapolationer af lønomkostningsindekssværdierne for disse lande i forbindelse med de EU- og EA-aggregater, der blev offentliggjort for det pågældende kvartal.

Belgien: Indberettede tre gange i løbet af indberetningsperioden ikke sine data rettidigt. Efter at situationen havde forbedret sig i forhold til rapporten for 2006, medførte en række tilfældigheder, at LCI-dataene blev indberettet for sent i den første halvdel af indberetningsperioden for 2008. Dataene for det tredje referencekvartal i 2008 forventes indberettet til tiden.

Cypern, Italien og Luxembourg: Indberettede ved en enkelt lejlighed ikke dataene til tiden. Dette skyldes ikke et strukturelt problem i forbindelse med udarbejdelsen og betragtes derfor som tilfældig ikke-overholdelse.

Irland: Indberettede ved tre lejligheder ikke dataene til tiden. Indberetningen forventes ikke genoptaget før 2009.

Grækenland: Indberettede ved tre lejligheder ikke dataene til tiden. Dette skyldes ikke et strukturelt problem i forbindelse med udarbejdelsen og betragtes derfor som tilfældig ikke-overholdelse.

Nederlandene: Alvorlige tilfælde af manglende overholdelse i 2007. I løbet af indberetningsperioden blev dataene indberettet yderst sent for fem kvartalers vedkommende. Fra det første referencekvartal for 2008 blev dataene igen indberettet rettidigt.

Østrig: Indberettede tre gange i løbet af indberetningsperioden ikke sine data rettidigt på grund af kvalitetsproblemer og datavolatilitet, som der ikke er redegjort for. Rettidig dataindberetning forventes genoptaget i det fjerde referencekvartal af 2008.

3.2.3 Kohærens

I den årlige rapport om datakvalitet anmodes medlemsstaterne om at sammenligne de årlige vækstrater i lønomkostningsindekset med vækstraterne for timelønnen for lønmodtagere i henhold til nationalregnskaberne (ESA95-definitionen). Begge dataindsamlinger måler det samme fænomen med små afvigelser med hensyn til definitioner, idet lønomkostningsindekset giver et højere detaljeringsniveau, som normalt er forbundet med inddragelse af andre kilder eller supplerende kilder. Derfor kan der ikke forventes fuld kohærens. Den omstændighed at vækstraterne går i samme retning, og at de er sammenlignelige med hensyn til størrelse indikerer imidlertid, at lønomkostningsindeksets kvalitet er sammenlignelig med nationalregnskabernes. Graden af kohærens er således en god indikator for kvaliteten af LCI-dataene. Da ikke alle medlemsstaterne producerer kvartalsdata for timelønnen for lønmodtagere (nationalregnskabernes data), er det ikke muligt at danne sig et fuldstændigt overblik vedrørende kohærens. Følgende oversigt er baseret på rapporten om datakvalitet for 2007.

Tyskland og Malta: Høj grad af kohærens, da nationalregnskaberne er kilde for lønomkostningsindekset.

Bulgarien, Cypern, Tjekkiet, Danmark, Estland, Frankrig, Litauen, Luxembourg, Polen, Rumænien og Slovenien: Tilstrækkelig grad af kohærens. Vækstraternes tendenser er generelt de samme, og de er af sammenlignelig størrelse.

Finland: Lav kohærens, store uoverensstemmelser i vækstraterne fra begge kilder. Disse uoverensstemmelser kan forklares med henvisning til ovenfor beskrevne nøjagtighedsproblemer for lønomkostningsindekset.

Belgien, Spanien, Grækenland, Italien, Letland, Nederlandene, Portugal, Sverige, Slovenien, Slovakiet og Det Forenede Kongerige: Ingen kvartalsdata for nationalregnskaberne er tilgængelige, eller der er ikke rapporteret om dem i kvalitetsrapporten.

4. KONKLUSION

Samlet set er overholdelsen af direktivet øget, siden den forrige rapport (2006). Alle medlemsstater er fortsat med at afsætte midler til foranstaltninger, som skal sikre mere sammenlignelige og aktuelle indeksserier. Dette har højnet den generelle kvalitet betydeligt og dermed forbedret dataenes nytteværdi.

Alle de manglende tilbageregne serier og sæson- og arbejdsdagskorrigerede serier er i mellemtiden blevet indberettet. Aktualiteten i forbindelse med indberetning af data er forbedret, og antallet af medlemsstater med nøjagtighedsproblemer er faldet. For ni medlemsstater er der imidlertid stadig mangler ved et eller flere kvalitetskriterier i forbindelse med lønomkostningsindekset. For tre medlemsstaters vedkommende skyldes disse mangler tilfældigheder i forbindelse med for sen indberetning af data, og de er derfor af forbigående karakter. Seks medlemsstater har mere alvorlige problemer med nøjagtighedsaspektet af kvalitet. Dette er en fremgang i forhold til situationen i 2006, hvor 10 medlemsstater indberettede nøjagtighedsproblemer.

Kommissionen (Eurostat) har indtrængende anmodet medlemsstaterne om at optrappe deres forbedringsbestrebelse. Kommissionen vil ud fra de leverede data og andet materiale fra medlemsstaterne regelmæssigt overvåge de resterende problemer med manglende overholdelse og kvaliteten. Hvis der ikke sker passende fremskridt med hensyn til de ønskede eller planlagte forbedringer, vil de pågældende nationale myndigheder blive kontaktet, og Kommissionen vil tage de nødvendige skridt til sikring af overholdelsen.

BILAG

Oversigt over kommende nationale forbedringstiltag

Irland

Irland er ved at iværksætte en strategi til forbedring af informationsdækningen vedrørende udbetalte lønninger og lønomkostninger.

Et element i strategien er den nye kvartalsundersøgelse: Earnings, Hours and Employment Costs Survey (EHECS). Denne undersøgelse vil tilvejebringe sammenlignelige og aktuelle data om lønomkostninger i alle økonomiens sektorer og registrere de udbetalte lønninger og beskæftigelsen på en mere omfattende og konsekvent måde på tværs af de forskellige sektorer. Undersøgelsen vil være rettet mod virksomheder med tre eller flere ansatte.

Til undersøgelsen vil der blive indsamlet data om lønninger, arbejdsgivernes socialsikringsbidrag, andre ikke-lønindeholdte omkostninger og antallet af udførte arbejdstimer i det seneste kvartal. Udvidelsen af dækningen til at omfatte ikke-lønindeholdte omkostninger, der ikke traditionelt anføres som lønninger, betyder, at undersøgelsen i højere grad vil kunne afspejle personaleomkostningerne og presset på konkurrenceevnen.

Undersøgelsen, hvis vigtigste bidrag vil være et indeks over lønomkostningerne pr. arbejdet time, er udformet med henblik på registrering af kortsigtede ændringer i lønomkostningerne. Ud fra den opdeling, der anvendes i undersøgelsen, vil det være muligt rutinemæssigt at distribuere information om udbetalt timeløn med og uden tillæg og efter erhvervsgruppe.

EHECS-undersøgelsen er udformet med henblik på at opfylde såvel de enkelte landes som EU's behov, og så snart den er operationel, vil Irland være i stand til at levere LCI-data, som er i fuld overensstemmelse med forordning (EF) nr. 450/2003. Den nye EHECS-undersøgelse betyder, at det i fremtiden ikke vil være nødvendigt at gennemføre en særlig undersøgelse af lønomkostningerne (Labour Costs Survey - LCS) hvert fjerde år.

EHECS-undersøgelsen vil på længere sigt erstatte alle de eksisterende undersøgelser af udbetalt løn på kort sigt, som CSO for tiden foretager. EHECS-undersøgelsen blev iværksat i 2005 for de industrielle og finansielle sektorer. Dataene for disse sektorer er nu tilgængelige, og de anvendes for tiden i forbindelse med lønomkostningsindekset. Dataindsamlingen er udvidet til at omfatte den offentlige sektor og forsyningssektoren, men anvendes for tiden ikke. I 2009 vil EHECS dække de fleste af økonomiens sektorer, hvad enten det drejer sig om industri eller personlige tjenesteydelser (NACE C til O).

Grækenland

Kommissionen har indtrængende anmodet Grækenland om omgående at træffe afhjælpende foranstaltninger vedrørende de nøjagtighedsproblemer, der gør sig gældende for lønomkostningsindekset. Grækenland forventes at fremlægge detaljerede oplysninger om de foranstaltninger, landet agter at træffe.

Nederlandene

Kilden til udarbejdelsen af lønomkostningsindekset i Nederlandene er ændret i løbet af indberetningsperioden. Den kvartalsvise flash-estimation blev tidligere baseret på et udsnit af tidlige besvarelser af kvartalsrundspørget om beskæftigelse og løn. I mellemtiden er kvartalsundersøgelsen erstattet af et månedligt opdateret register om beskæftigelse, løn og sociale ydelser. Selv om anvendelsen af dette nye register indledningsvis har ført til forsinkelser i indberetningen af data i 2007 og 2008, forventes det på længere sigt, at anvendelsen af registret vil føre til meget hurtigere konvergens med de endelige estimationer,

dvs. reducere behovet for revision af de nederlandske lønomkostningsindeksdata drastisk. For andet kvartal af 2008 og fremover vil dataene blive indberettet inden for den i forordningen fastsatte tidsfrist.

Østrig

Et omfattende kvalitetsforbedringsprogram blev iværksat for det østrigske lønomkostningsindeks. Da der anvendes adskillige datakilder af forskellig kvalitet og fra forskellige statistiske enheder ved udarbejdelsen af lønomkostningsindekset, arbejdes der stadig på at spore kilden til de nuværende uregelmæssigheder. Disse foranstaltninger omfatter evaluering af de anvendte beregningsmetoder og datakilder samt vurdering af overholdelsen af forordningen. Lønomkostningsindekset forventes i marts 2009 genoptaget for fjerde kvartal af 2008 og for de manglende tilbageregne data.

Finland

Den finske model for udarbejdelse lønomkostningsindekset er baseret på data fra adskillige statistiske kilder. Indeksens nøjagtighed forbedres gradvist ved hver revision, efterhånden som adskillige statistiske kilder med tiden bliver tilgængelige.

I 2005 startede Statistics Finland et projekt til implementering af en ny produktionsmodel for lønomkostningsindekset, der var baseret på direkte kvartalsvis indsamling af primærdata fra virksomhederne. Ved at træffe disse foranstaltninger burde Finland være i stand til fuldt ud at overholde sine forpligtelser i henhold til forordningerne om lønomkostningsindekset fra 2009.

Sverige

Fra og med de data, der dækker første kvartal af 2009 vil de indberettede svenske data omfatte uregelmæssige bonusser samt den offentlige sektor. Derefter overholder Sverige fuldt ud sine forpligtelser i henhold til forordningerne om lønomkostningsindekset.